

PROCES RADIA "S"

ZBIORY OŚRODKA KART

W dniach 25 - 28 I 83 przed Sądem Warszawskiego Okręgu Wojskowego toczyły się rozpoczęty 24 I proces radia "S".

Drugi dzień procesu. Posiedzenie wypełniło odczytanie 27 protokołów zeznań złożonych w śledztwie przez D.Rutkowskiego. Na wstępie oświadczył on, że "do mxxix wyżej wymienionych sformułowań aktu oskarżenia nie przyznaj się". W strukturze radia "S" pełnił funkcję czysto techniczną, nie znając wszystkich nadawanych tekstów; uważał, że audycje są prawdziwe.

D.Rutkowski i J.Bąk zostali zatrzymani 8 VI 82 przez pracowników KS MO, gdy wynosili radiostację z budynku przy ul. 1 sierpnia 40A, skąd została nadana audycja. D.Rutkowski początkowo odmówił wyjaśnienia, lecz od 14 VI zaczął bardzo szczegółowo opowiadać o swojej roli i osobach, z którymi się kontaktował: przede wszystkim o M.Rasińskim, który zaproponował mu uczestnictwo w nadawaniu audycji oraz Januszowi Klekowskemu, który szkolil obsługujących radiostację /Rutkowski znał go pod pseudonimem Teofil, rozpoznał jego fotografie/, adresy i daty nadawania audycji /3. IV, 9.16, 23 i 30 V, 6 VI/, w których uczestniczył - jak oświadczył - wraz z M.Rasińskim. Nadajnik otrzymywał od Teofila, a jeden raz od dziewczyny nazywanej Lidką, która rozpoznała później w zdjeciu oraz w czasie konfrontacji - miała nim być D.Jadczak. Nie tylko bardzo szczegółowo przedstawił przebieg spotkań z Rasińskim i Teofilem, a też miejsca, gdzie się z nimi kontaktował, ale nawet swoje domniemania, np. "wydał mu się, że głos Teofila i głos spikera radia to ten sam głos" lub "domyślił się, że Teofil pojechał nadawać audycję do Gdańsk". Rutkowski twierdził także, że Rasiński miał ulepszonego nadajnika dobudowując automatyczny czasowy wybaczni i włócznik. Rozpoznał także jako właściwość Rasińskiego karteczkę, ze znakiem Polski Falczącej, na której - jako na podkożu - odbijała się krótka notatka od Teofila o pomyślnym nadaniu audycji.

Powysze zeznania, złożone w śledztwie Rutkowskiego w większości przed sądem potwierdziły. Nie podtrzymały natomiast, iż rozpoznał D.Jadczak: Lidkę widział bardzo krótko i pamięta ona inne rysy twarzy. Wycofał się z twierdzenia, że I. Rasińska była łazienką radia "S", a także zaprzeczył wcześniejszym zeznaniom, że Pietrzak orientował się w działaniu radia.

Obrona Pietrzaka złożył wniosek o uchylenie tymczasowego aresztu ze względu na stan zdrowia oraz na to, że jedynym powodem przetrzymywania od ponad pół roku w więzieniu jest jedno pomówienie J.Bąka.

Prokurator "ze względów ludzkich" nie oponował, natomiast sprawozdał się z wnioskiem obroncy o zwolnienie z aresztu Rutkowskiego.

Przerwach konwojujący milicjanci zachowywali się brutalniej niż poprzedni, doszło do szarpania i odpychania rodzin, byli również agresywniejsi w stosunku do oskarżonych.

Tретій день процесу. Zesnawał J.Bąk. Na wstępie oświadczył, że przyznaje się jedynie do nadania 2 audycji: 6 i 8 VI. Podczas podjęcia świadectwa, nie należał do Pietrzaka.

Następnie odczytano bardzo wyzerpujące zeznania ze śledztwa /16 protokołów/ które zaczął składać na drugi dzień po zatrzymaniu 9 VI. Jego rola ograniczała się do dwukrotnego nadawania kilku spotkań, jednak najbardziej zaszkodził współpracownikom: jego zeznania spowodowały aresztowanie M.Rasińskiego i Z.Pietrzaka oraz doprowadziły MS do mieszkania Z.Kobylińskiego, gdzie na skutek spłotu przypadkowych okoliczności zatrzymano 9 VII I.Z.Nomaszewską, Z.Kobylińskiego, A.Uwezarską i R.Nocela. Ponadto opisał warzytko w 12-stronicowym oświadczeniu, a także 25 XI złożył przed prokurem zeznania, które ten odczytał przed sądem. Bąk stwierdził m.in.: "Potwierdzam i podtrzymuję wyjaśnienia o roli i udziale innych wskazanych przez mnie osób: D.Rutkowskiego, D.Jadczaka i Z.Pietrzaja. Chciałem wyrazić w ten sposób swoją skruszoną wobec czynu, który popełniłem, a jednocześnie uzyskać możliwość do nastawienia wobec mojej osoby par. 57 kk".

W śledztwie Bąk zeznał, że Pietrzak - znajomy z poprzedniego miejsca zatrudnienia - zaproponował mu pracę w radio "S". Na drugim spotkaniu z Pietrzakiem poznął Rasińskiego, który zaprowadził go na szkolenie przy ul. Śniegockiej. Numerów mieszkania i domu nie pamiętała, ale budynek wskazała podczas wizji lokalnej, w której wziął udział dobrowolnie i naszkicował sposób dojścia do mieszkania, jego rozkład i ustawienie sprzętów wewnętrz. Poznał tam D.Rutkowskiego oraz mądrym o pseudonimie Teofil, którego

rysunek

podat. Opisał dokładnie kolejne miejsca i przebieg spotkań z tymi oznaczanymi oraz wydał dwa inne adresy. Obaiązyk D.Jedczak rozpoznała na XX zdjęciu, a następnie na konfrontacji, jako dziewczynę o imieniu Lidkę, która czekała na niego po audycji 8 VI, aby odebrać radiostację.

Na rozprawie wycofał się z rozpoznania Jedczak, starał się też odciągnąć Pistrzaka. Pozostałe zeznania potwierdziły.

Obrońcy złożyli wniosek o zwolnienie D.Jedczak z udziału w sprawie. Odbywa ona karę twardego kota i podjęła głosówkę protestując przeciwko jak powiedziała w sądzie "niegodnym warunkom odbywania kry". Po badaniach lekarskich sąd polecił przerwanie twardego kota i przeprowadzenie dodatkowych badań.

Czwarty dzień procesu. Przesłuchiwano Annę Owczarską. Sledztwie po częściowo odmawianym zeznaniu, leban od 23 VII zaczęła składać obyczajne wyjaśnienia /po przeczytaniu protokołu zeznania belga R.Noela, które były bardzo wyczerpujące i obejmowały wiele osób. Noel został skazany na 3 l. i wykupiony za 10 tys. dol. /: Owczarska zeznala, że rozpoznała głos Romaszewskiej jako spikerki, że D.Jedczak była łacniczką, miedzy nią i R.Noellem a Romaszewskim oraz że Noel przywiózł list od Chojnickiego i pieniądze /rozpoznata kopertę od tego listu/. Jej zeznani odczytyły I.Kasińskiej, której następnie przedstawiono zarzut. Kasińska nieka przekazywać wiadomości między Owczarską a Jedczak/.

Na rozprawie zmieniła radykalnie postawę. Po każdym odczytywanym protokole stwierdzającej, że nie potwierdza jego treści i odmawiała wyjaśnień, oświadczyła także, że w areszcie cierpiała szereg dolegliwości i była w bardzo złym stanie nerwowym. Szczegóły tych wyjątków rozpoczęły się od odczytania protokołu Noela i ja zaczęłam po prostu składać wyjaśnienia, które zawierają część prawdy i dużo elementów nieprawdy. .../ stanowczo podkreślam, że nie rozpoznawałam żadnych kopert ani nie przekazywałam żadnych pakunków, a więc Jedczak nie mogła ich ode mnie otrzymać/.

Po przerwie sąd rozpoczęł przesłuchiwanie I.Kasińskiej. Odmówka ona jednak jakichkolwiek wyjaśnień, gdyż - jak stwierdziła - sąd odwlekając wydanie przepustek 4 osobom, które przybrali sobie jako nowe zaufanie, okazało lekkoczerwone serwetki dla tych osób, jak i dla niej. Odpowiedzią sądu było polecić I.Kasińskiej opuścić salę na 15 min.

Piąty dzień procesu. Sąd otworzył postępowanie dowodowe.

Rozpruchnik KB WU W.Gern opisał zatrzymanie Bąka i Kutkowskiego, gdy opuszczali oni budynek po zdemontowaniu nadajnika i anteny. Następni dni kowie potwierdzili wyjaśnienia złożone w śledztwie, dotyczące pobytu belga w Warszawie, m.in. K.Pyrda, obejmowany zeznaniem Noel i Owczarskiej, przyznał się, że otrzymał od belga ulotki przywiezione z zagranicy, ale nie kolportował ich, tylko spalił.

Następnie zeznawał J.Zalewski, stwierdził właściciel mighałajka, w którym aresztowano Z.Romaszewską, A.Owczarską i R.Noela. Wysiąkał balkonie zauważono części radiowe, powstało domniemanie, że zostały one wrzucone tam przez okno podczas przeszukania. Są części zabrane, a Zalewski stwierdził, że nie wie, skąd się wzięły. Przed siedem powiedział, że nie wie, o co chodzi i sprawy nie zna. Zdenerwowany sędzią polecił odczytać świadkowi jego zeznania. J.Zalewski wyjaśnił dodatkowo, że nie sporządzono protokołu po zabraniu części elektronicznych z balkonu, nie może więc powiedzieć, czy są te same części co w materiale dowodowym oraz nie może podać, jakie to były części i ile ich było. Następne posiedzenie sądu wyznaczono na 1 lutego.